

EDUCATIEVE MASTER IN DE WETENSCHAPPEN EN TECHNOLOGIE

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

OPLEIDINGSACCREDITATIE OP MAAT VAN DE EIGEN REGIE •
BEOORDELINGSRAPPORT

6 JUNI 2023

FRANK VAN DER DUIJN SCHOUTEN (VOORZITTER) • HELMA OOLBEKINK, WILFRIED
ADMIRAAL, TOM RYDANT, TOM VAN MOSSEVELDE, JAN VAN DER VEEN
(COMMISSIELEDEN) • KRISTL VAN DER HEYDEN (SECRETARIS) • MARK FREDERIKS
(PROCESCOÖRDINATOR)

Inhoud

1	Abstract.....	5
2	Rapportage van het onderzoek van de commissie	6
2.1	Context.....	6
2.2	Vorbereiding van het onderzoek	6
2.3	Onderzoek naar overkoepelende aspecten van de EM's.....	7
2.4	Onderzoek naar de opleiding educatieve master in de wetenschappen en technologie 15	
3	Oordeel	18
3.1	Algemene aanbevelingen.....	19
3.2	Aanbevelingen voor de opleiding educatieve master in de wetenschappen en technologie	20
	Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding.....	21
	Bijlage 2: Opleidingsspecifieke leerresultaten	22
	Bijlage 3: Samenstelling van de commissie.....	24
	Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding.....	25
	Bijlage 5: Verantwoording.....	27
	Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal	28

1 Abstract

De door de NVAO aangestelde commissie beoordeelt op basis van het door haar gevoerde onderzoek de wetenschappelijke kwaliteit en de organisatie van de opleiding tot Educatieve master in de wetenschappen en technologie (EM W&T) als voldoende en brengt daarom een positief advies met betrekking tot accreditatie uit aan de NVAO.

De commissie is onder de indruk van de grote inspanning die de KU Leuven aan de dag legt om kwalitatief sterke educatieve masteropleidingen te organiseren en zo een wezenlijke bijdrage te leveren aan de bestrijding van het lerarentekort in Vlaanderen.

De keuze van de KU Leuven om de educatieve masteropleidingen (EM's) in te bedden in de faculteiten ondersteunt volgens de commissie de sterke band met de domeinopleiding(en) en borgt de kwaliteit van de domeincomponent.

Bij de EM W&T zijn vier faculteiten betrokken: Faculteit Wetenschappen, Ingenieurswetenschappen, Bio-ingenieurswetenschappen en Industriële Ingenieurswetenschappen. In combinatie met het grote aantal vakdidactieken en opleidingsvarianten zorgt dat voor een zware belasting van de staf.

De commissie waardeert het feit dat meerdere vakdidactieken worden aangeboden, evenals de duidelijke aandacht voor een interdisciplinaire aanpak; beide aspecten zorgen voor een brede inzetbaarheid van de toekomstige leerkrachten. Tegelijkertijd zorgen de gemaakte keuzes voor een hoge werklast van de studenten, met een relatief grote uitval als gevolg.

De commissie beveelt de opleiding het volgende aan:

- Ga actief op zoek naar bijkomende manieren om de werkdruk van de staf te verlichten. De uitval bij het personeel is groot, en dat is deels te wijten aan elementen die eigen zijn aan de opleiding: enerzijds het grote aantal vakdidactieken en anderzijds de zware overlegstructuur.
- Neem opdrachten die terugkeren in de verschillende vakdidactieken kritisch onder de loep: als een bepaalde competentie verworven is, lijkt het inderdaad overbodig een vergelijkbare opdracht te geven binnen een andere vakdidactiek.

In deel 3 van dit rapport ('Oordeel') somt de commissie een aantal aanbevelingen op die van toepassing zijn op alle tien EM's die ze heeft beoordeeld. Deze generieke aanbevelingen hebben betrekking op de multicampusbenadering, het verlenen van vrijstellingen op grond van Elders Verworven Competenties, de positie van LIO's, de School of Education en de inhoudelijke en organisatorische afstemming tussen het algemene gedeelte van het programma (met name de LIMBO-vakken) en het meer domeinspecifieke gedeelte.

2 Rapportage van het onderzoek van de commissie

2.1 Context

Vanaf academiejaar 2019-2020 werden de specifieke lerarenopleidingen (SLO) aan de Vlaamse universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs hervormd tot integrale educatieve masteropleidingen (verder EM's genoemd) secundair onderwijs en in de kunsten, met bijbehorende verkorte trajecten voor zij-instromers. Bovendien legde de Vlaamse Regering in 2018 via decreet de vereiste basiscompetenties van de pas afgestudeerde leraren vast. Deze vormen mee een referentiekader voor de curriculumontwikkeling van de lerarenopleidingen.

De KU Leuven biedt sinds september 2019 tien integrale EM's aan voor houders van een bachelordiploma. De integrale EM (iEM) wordt meestal in Leuven georganiseerd, en voor sommige EM's ook op andere campussen. Per integrale EM biedt KU Leuven ook een verkort EM-traject (vEM) aan voor studenten die al over een domeinmasterdiploma beschikken; de vEM's worden op verschillende campussen in Vlaanderen aangeboden.

2.2 Voorbereiding van het onderzoek

De NVAO-commissie die het onderzoek voerde naar aanleiding van de aanvraag tot opleidingsaccreditatie op maat van de eigen regie nam in voorbereiding van de dialoog tijdens het locatiebezoek de Zelfevaluatie-rapporten (ZER's) door die KU Leuven hen bezorgde. De kerncommissie nam elk van de tien rapporten door, terwijl de deelexperten enkel het rapport doornamen van de opleiding waaraan zij toegewezen waren vanuit hun expertise (zie Bijlage 3 voor een overzicht van de betrokken commissieleden).

De commissieleden hebben de ZER's in het algemeen als informatief ervaren. Ze kregen een goed beeld van de opleidingen, wat hen toeliet een aantal positieve eerste indrukken te formuleren. Ook konden ze op basis van de ZER's vragen en aandachtspunten formuleren die aan bod zouden komen tijdens de dialoog met de instelling.

Wat naar hun gevoel wat onderbelicht bleef in de ZER's waren cijfergegevens over in-, door- en uitstroom. Ook vond de commissie het op enkele uitzonderingen na niet eenvoudig om een goed overzicht te krijgen van de globale onderwijsvisie en andere gemeenschappelijke elementen van de tien EM's. Naar haar inschatting zouden de overkoepelende visie en aanpak duidelijker tot uiting komen in een apart document of door ze bij het begin van elke ZER te vermelden, veeleer dan door ze te verweven door de teksten heen.

Gedurende de voorbereidende vergaderingen bespraken de commissieleden het proces dat ze zouden hanteren om het onderzoek van dit grote aantal opleidingen uit te voeren. Zo beslisten zij dat de kerncommissieleden het voortouw zouden nemen in de inleidende gesprekken met de programmaleiding en de deelexperten gedurende de dialoog met de opleidingen telkens de aanzet zouden geven voor het gesprek, gezien hun diepere kennis van het vakgebied; de kerncommissie zou daarbij aanvullende vragen stellen om het beeld van zowel de specifieke EM als het globale beeld van de EM's van de KU Leuven verder te verhelderen.

Tijdens de voorbereidende vergadering aan de vooravond van het locatiebezoek overliepen de commissieleden de thema's die uit de 60 individuele eerste indrukken naar voren waren gekomen.

De commissie wilde graag meer te weten komen over het bestuurlijke model waarvoor de KU Leuven koos, met name het inbedden van de EM's in de faculteiten en de zogenaamde 'multicampussetting' (de KU Leuven organiseert de verkorte EM namelijk op negen campussen, verspreid over Vlaanderen). Ook de verschillen en gelijkenissen tussen het integrale en het verkorte traject van de EM waren de commissie niet geheel duidelijk. Heel wat vragen hadden betrekking op de stages (de organisatie ervan, de rol van praktijklectoren en stagebegeleiders, de evaluatie) en op de masterproef; er was een grote belangstelling vanuit de commissie om concreet te weten te komen hoe het mastergehalte vorm krijgt binnen de opleidingen en welke ruimte er is voor (vakdidactisch) onderzoek.

Ook over de gehanteerde visie op opleidingsdidactiek en de relatie tussen vakdidactiek en algemene didactiek wilden de commissieleden graag nader worden geïnformeerd. Ten slotte wilden zij graag meer inzicht krijgen in de instroom, de doorstroom en de uitstroom, evenals in de samenwerking met het werkveld; de commissie vond dat zeker ook interessante onderwerpen gezien de context van een toenemend lerarentekort.

Ten slotte werden ook afspraken gemaakt wat de door de commissie op te leveren rapporten betreft. Elk rapport zal starten met een overkoepelend deel, over de tien EM's heen, waarna de specifieke EM aan bod komt. De kerncommissie zal alle rapporten doornemen, de deelexperten nemen het rapport door van de aan hen toegewezen opleiding.

2.3 Onderzoek naar overkoepelende aspecten van de EM's

Tijdens de eerste dag van het locatiebezoek kregen de kerncommissie en de deelexperten de kans om in gesprek te gaan met het Bestuurscomité van het Academisch Vormingscentrum voor Leraren (AVL), opleidingsverantwoordelijken, titularissen van de interfacultaire opleidingsonderdelen (OPO's), (multi)campusvertegenwoordigers en werkveldvertegenwoordigers (inclusief alumni en doctoraatsstudenten). Op logistiek vlak verliep de dialoog niet altijd makkelijk, vanwege de grote gespreksgroepen – vooral dan op de eerste dag van het locatiebezoek – en de akoestiek. Niettemin ervaarde de commissie een grote bevoegenheid en enthousiasme bij de gesprekspartners. Ook lieten de gesprekken haar toe al tijdens de eerste gespreksdag heel wat antwoorden te krijgen op een aantal thema's die ze van naderbij wilde onderzoeken. De dialoog met de verschillende opleidingen, tijdens de tweede, derde en vierde dag van het locatiebezoek, gaf de commissie bijkomende input om haar beeld telkens weer te verfijnen.

Een belangrijk thema tijdens de eerste dag van het locatiebezoek was de **bestuurlijke organisatie** waarbinnen de tien EM's vorm krijgen. Het betreft dan enerzijds de inbedding van de EM's in de faculteiten en anderzijds de multicampussetting.

De KU Leuven maakte de keuze om de EM's **in te bedden in de faculteiten**. Volgens de ZER's "waarborgt deze keuze de sterke band van de EM met de domeinopleiding(en) en borgt ze tegelijk de kwaliteit van de domeincomponent".

De commissie was benieuwd te vernemen wat deze keuzes betekenen voor de onderlinge samenwerking tussen de opleidingen, maar ook binnen elke EM: een opleiding bestaat immers uit een domeincomponent en een component leraarschap.

Tijdens de dialoog gaf men aan dat interfacultaire afstemming vanaf de start van de EM's aanwezig was. Uit de gesprekken kon de commissie opmaken dat de gekozen structuur met haar bijbehorende overlegorganen lijkt te werken, wat interne afstemming betreft. Zo is er een afstemming tussen de Permanente Onderwijscommissie (POC) van de faculteit en de onderwijscommissie (OC) of curriculumcommissie (CC) van een bepaalde EM. Die EM-specifieke commissie buigt zich onder meer over een curriculumhervorming en de kwaliteitszorg van het educatieve luik. En hoewel de rol van de EM-specifieke commissie adviserend en uitvoerend is, lijkt dat op basis van de gevoerde gesprekken niet tot belangenconflicten te leiden.

Onderwijsgerelateerde dossiers evenals de kwaliteitszorg voor de gemeenschappelijke delen van de opleidingen worden opgenomen door de Universiteitsbrede POC Educatieve master (UPOC EM), waarvoor de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (PPW) als penvoerende faculteit werd aangeduid.

De gesprekspartners maakten er gewag van dat een dergelijke subsidiariteit zich altijd al heeft gemanifesteerd, en dat opleidingen gewend zijn ermee om te gaan: ze geven invulling aan hun opleiding zonder te raken aan de afgesproken kaders.

Het AVL speelt een belangrijke rol in de borging van de kwaliteit van de component leraarschap. Diverse beleidsmatige overlegplatformen moeten ervoor zorgen dat de tien EM's onderling afstemmen, *good practices* uitwisselen en een gedragen visie op het leraarschap in de praktijk omzetten. Uit de diverse gesprekken die de commissie kon voeren tijdens het

vierdaagse locatiebezoek kwamen heel wat voorbeelden van dergelijke uitwisselingen naar voren. Zo verwezen verschillende betrokkenen naar de blended module rond klasmanagement die ontwikkeld werd door de EM Economie (met steun van het Voorsprongfonds).

Door het AVL-bestuur en door veel personeelsleden werden de EM-overschrijdende LIMBO-vakken genoemd als een belangrijke gemeenschappelijke pijler van de tien EM's. Deze opleidingsonderdelen hebben als doel een gemeenschappelijke didactisch-educatieve kennisbasis en taal te genereren bij het begin van de opleiding. Heel wat studenten gaven tijdens het locatiebezoek aan dat LIMBO 1 voor hen een ontmoedigende start van hun opleiding betekende. Ze wijten dat onder andere aan het feit dat ze inhouden te verwerken krijgen waarmee ze op dat moment van hun opleiding nog geen affiniteit hebben, waardoor ze er niet voor openstaan. Ook wordt de koppeling tussen theorie en praktijk naar hun inschatting te weinig gemaakt. Verder kan het format van het vak (opleidingsonderdeel met zelfstudie en online evaluatie) op weinig enthousiasme rekenen, en dat geldt evengoed voor de evaluatie (zie verder).

De studenten vermeldden dat zij op verschillende momenten en in verschillende gremia het probleem dat ze ervaren met LIMBO 1 aangekaart hebben en dat er wel degelijk naar hen geluisterd werd; ze stellen evenwel vast dat er tot nu toe geen fundamentele aanpassingen aan het opleidingsonderdeel aangebracht zijn. Dit beeld strookt met wat de commissie meende te kunnen vaststellen bij het personeel van een aantal opleidingen: men heeft er weet van dat de tevredenheid niet groot is, maar er lijkt weinig eigenaarschap te zijn om er daadwerkelijk iets aan te doen.

Over LIMBO 2 merkte de commissie minder ontevredenheid, hoewel in gesprekken met enkele opleidingen opgemerkt werd dat er weinig samenhang was met de andere opleidingsonderdelen.

Omwille van de vele opmerkingen over de LIMBO-opleidingsonderdelen beveelt de commissie de instelling aan om zowel de inhoudelijke als de organisatorische afstemming tussen beide LIMBO-opleidingsonderdelen en het domeinspecifieke gedeelte van de opleidingen verder te doordenken. Ze heeft er begrip voor dat het niet eenvoudig is om in het kader van de multicampussetting en met de grote diversiteit aan studentenprofielen tot een oplossing te komen die voor iedereen werkt; maar gezien het ongenoegen dat ze kon vaststellen, is ze ervan overtuigd dat een betere afstemming de kwaliteit van de EM's in hun geheel een sterke *boost* zal geven.

Een tweede aspect van bestuurlijke aard waaraan de gesprekspartners heel wat aandacht besteedden, was de **multicampussetting**. Uit de ZER's kon de commissie afleiden dat de beleidskeuze van de KU Leuven om op negen campussen aanwezig te zijn tot heel wat druk op het personeel leidt. De omkadering wordt als zeer krap beschouwd, en de commissie begreep uit de gevoerde dialoog dat daarom keuzes gemaakt worden: sommige opleidingen en sommige opleidingsonderdelen kunnen niet op elke campus gevolgd worden; bovendien is er sprake van een groot aandeel aan online cursussen. Volgens de ZER's engageerden het bestuur van AVL en de universiteit zich "om toekomstgericht een financieringsmodel uit te werken dat een werkbare basisomkadering garandeert".

De hoge **werkdruk** die in verschillende ZER's beschreven wordt, kwam ook naar voren tijdens de gevoerde dialoog. Het personeel benadrukte een hoge werkdruk te paren aan een grote motivatie. De commissie ervoer dat ook zo tijdens de gesprekken: het was mooi om te zien hoe gedreven men is, met het heldere doel voor ogen om kwaliteitsvolle leraren te vormen. Ook lijkt een goede samenwerking te bestaan tussen docenten en praktijklectoren. Volgens docenten en opleidingshoofden zorgen de praktijklectoren voor rijkheid en diversiteit in het docententeam; ze lijken ook dicht bij de studenten te staan. Volgens verschillende personeelsleden heeft de hoge werkdruk een negatief effect op de ruimte die ze overhouden om aan (vak)didactisch onderzoek te doen (zie verder).

De commissie was onder de indruk van de bevoegdheid en de competentie van de docenten die ze kon spreken. Ze raadt de KU Leuven aan de initiatieven die opgestart worden om de werkdruk te verminderen te ondersteunen en de effecten ervan te monitoren, zodat men de kwaliteit van onderwijs die men hoog in het vaandel draagt ook daadwerkelijk kan blijven garanderen.

Van de stafleden die optreden in de gerelateerde domeinmasters heeft de commissie slechts met enkelen gesproken. De commissie gaat er evenwel vanuit dat de eigen regie van de KU Leuven, zoals getoetst in de instellingsreview, garant staat voor voldoende wetenschappelijke kwaliteit van deze gerelateerde domein-masteropleidingen.

Op vraag van de commissieleden bezorgde de instelling tijdens het locatiebezoek een overzicht van onder meer de instroomcijfers. Deze cijfers bevestigden wat uit sommige ZER's ook was gebleken, met name dat de **instroom** op bepaalde campussen bijzonder laag is. Dat geldt in het bijzonder voor de integrale trajecten.

De commissie acht het dan ook van belang dat de KU Leuven de multicampussetting aan een grondige evaluatie onderwerpt. Ze heeft begrip voor de historische context die mee dit model vormgaf, namelijk de overheveling van de centra voor Volwassenenonderwijs (CVO's). Ook beseft ze dat het model door zijn flexibiliteit en toegankelijkheid tegemoet komt aan de diverse instroom, met name de noden van de zij-instromers. Niettemin wordt naar het oordeel van de commissie de levensvatbaarheid van het huidige systeem van educatieve masters bedreigd door de complexiteit en relatief hoge inefficiënties die aan het multicampusmodel zijn verbonden.

De commissie begreep dat de KU Leuven een dergelijke evaluatie in de steigers heeft staan: tijdens de dialoog was er sprake van een 'regionale clustering'. Voor de commissie was het echter niet geheel duidelijk wat de gevolgen voor het aangeboden onderwijs en voor de werkdruk zouden zijn. Wat de vermindering van de werkdruk betreft, is ook sprake van een aantal denkpijlers waarbij men het takenpakket van de diverse actoren kritisch onder de loep zou nemen. De commissie kan deze initiatieven alleen maar toejuichen.

Naast de multicampussetting zorgt ook het aanbieden van zowel een **integrale (iEM)** als een **verkorte (vEM) educatieve masteropleiding** voor een hoge complexiteit op organisatorisch vlak. De commissie begreep dat het aanbieden van beide trajecten gebaseerd is op een decretale verplichting. Niettemin springen de lage instroomcijfers voor de iEM sterk in het oog.

De commissie stelde tijdens het vierdaagse locatiebezoek heel wat vragen met als doel het verschil tussen beide trajecten goed in beeld te krijgen. Beide trajecten zijn gebaseerd op dezelfde leerdoelen, terwijl de iEM 90 tot 120 studiepunten behelst en de vEM 60 studiepunten. Het viel haar op dat de opleidingen een verschillende terminologie hanteren: sommigen noemen het twee volwaardige opleidingen, anderen benoemen het integrale traject als het hoofdtraject en de vEM als een variant, of nog als dezelfde masteropleiding waarbij studenten die het verkorte traject volgen een vrijstelling krijgen van 60 studiepunten. De meeste gesprekspartners verwijzen naar het verkrijgen van een tweede masterdiploma als de hoofdreden voor de grotere instroom in de vEM (wat geldt in de meeste EM's). Studenten die hiervoor kiezen, voegen immers aan hun domeinmaster een educatieve master toe, terwijl studenten die van bij het begin voor de iEM kiezen slechts over één masterdiploma beschikken. Overigens leiden de iEM en de vEM tot hetzelfde diploma, met dezelfde civielrechtelijke effecten. Dat gegeven maakt het werven van bijkomende studenten voor de iEM er niet makkelijker op.

Verschillende gesprekspartners gaven wel aan dat er tot nu toe veel aandacht is gegaan naar de promotie van de verkorte trajecten, en dat een inhaalmanoeuvre voor de iEM zeker een optie zou zijn. Ze zagen daarbij heil in een actie vanuit de op te richten School of Education.

In het algemeen zouden de opleidingen de deelname aan de iEM graag zien groeien, maar gelet op de voorkeur van de studenten achten ze het waarschijnlijk dat het zwaartepunt bij de vEM zal blijven liggen. Ze gaven aan dat in het geval van de vEM de domeinspecifieke

component “geacht wordt afgedekt te zijn”, maar dat er niettemin soms spanningsvelden ontstaan. Zo mag iemand die een diploma Master in de Psychologie behaalt het vak ‘Psychologie en Sociologie’ geven, dat dus ook Sociologie omvat; in het geval van een iEM zijn er omwille van de langere doorlooptijd meer kansen om Sociologie bij te werken dan bij wie een vEM volgt.

De studenten die de commissie kon spreken, maakten gewag van een hogere werkdruk bij het volgen van het verkorte traject. Het integrale traject laat in de meeste EM’s bijvoorbeeld toe de stages te spreiden over twee academiejaren, waardoor de piekbelasting (zie ook verder) minder voorkomt.

De commissie was erg geïnteresseerd om meer te vernemen over het opzet van de **School of Education**, wat haar op basis van de ZER’s een mooi initiatief leek. Uit de gesprekken kwamen heel wat verschillende opvattingen naar voren over wat de School of Education al dan niet zou moeten betekenen voor de EM’s.

Zo was er sprake van een éénloketsysteem voor de stagescholen. Dit kwam de commissie voor als een goed idee, omdat op die manier een breder palet aan scholen zou kunnen bereikt worden, zonder de individuele opleidingen te belasten met een extra zoektocht. Voor de stagescholen zou het kunnen betekenen dat ze via slechts één loket hoeven te communiceren over de stagestudenten, wat de bereidheid van scholen om stagiairs op te nemen kan vergroten. Een groter aantal stagescholen kan er vervolgens voor zorgen dat studenten ervaringen kunnen opdoen in een meer diverse context dan nu het geval is. De commissie merkte immers op dat niet alle studenten stage lopen in alle finaliteiten van het secundair onderwijs; ook bleek uit de gesprekken dat de stagescholen waarmee men momenteel samenwerkt soms veraf staan van de realiteit waarin afgestudeerden later terechtkomen, gekenmerkt door een vaak divers publiek.

Verschuilde gesprekspartners wezen ook op het voordeel dat de School of Education kan bieden in de positionering van de tien EM’s als één geheel en in de bijbehorende communicatie. In die context zouden bijvoorbeeld de integrale trajecten extra in de verf kunnen worden gezet.

De commissieleden merkten doorheen de gesprekken met het personeel ook een zekere bezorgdheid op over de vorm die de School of Education uiteindelijk zal krijgen. Enerzijds gaven verschillende actoren, waaronder de (vice-)decanen, aan goed betrokken te zijn bij dit initiatief. Anderzijds merkte de commissie bij een deel van het personeel een zorg op over de mate van autonomie en de eigenheid waarover de individuele opleiding nog zal kunnen beschikken.

Hoewel de commissie nog geen scherp beeld heeft gekregen van de concretisering van de plannen inzake de oprichting van een School of Education staat ze positief tegenover dit plan. Met name met het oog op de positionering van de EM’s als geheel en de relaties met externe stakeholders (zoals stagescholen en het afnemende veld) zijn er volgens haar belangrijke voordelen te behalen. Ook zou de School of Education een rol kunnen spelen in de optimalisatie van de interne kwaliteitsbewaking, het uitwisselen van onderlinge expertise en *best practices* en het stimuleren van een gezamenlijke reflectie op het onderwijs. Hiermee kan de nu al aanwezige bevoegdheid en het enthousiasme van de betrokken medewerkers volgens de commissie nog verder worden gestimuleerd.

Een aspect dat eveneens een plaats zou kunnen krijgen binnen de School of Education is de **opleidingsdidactiek**. Het was de commissie opgevallen dat in de meeste ZER’s weinig wordt gesproken over de gehanteerde didactiek voor het opleiden van leraren. Tijdens de dialogen gingen de commissieleden daarover in gesprek met opleidingshoofden en docenten. Ze merkten dat er in de diverse opleidingen sprake is van een aantal impliciete ideeën over opleidingsdidactiek. De commissie zou willen suggereren om, voor de EM’s waarvoor dit minder geëxpliciteerd is, hier in de komende tijd verder aan te werken: het expliciet maken van wat de opleidingsdidactiek zou moeten zijn, een visie op het opleiden van leraren te ontwikkelen en het programma daarop te *finetunen*. Het zou in de ogen van de commissie

elke opleiding afzonderlijk en tegelijk de EM's als geheel nog sterker maken dan nu al het geval is.

De bestuurlijke keuzes die de KU Leuven tot nu toe maakte, inclusief de plannen voor de School of Education, zijn sterk gelinkt aan de **diverse instroom** van de EM's. Naast generatiestudenten mikken de EM's immers op zij-instromers, een niet onbelangrijke groep gezien het grote lerarentekort in Vlaanderen.

De commissie is onder de indruk van de grote inspanning die de KU Leuven zich getroost om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de bestrijding van dat lerarentekort, door te proberen zo goed mogelijk op de noden van de diverse instroom in te spelen. Bovendien vinden die inspanningen volgens de gesprekspartners plaats in een context van krappe overheidsfinanciering. Opvallend voor de commissieleden was ook de hoge mate van betrokkenheid van stafleden bij de studenten.

De commissie kon in gesprek gaan met een diverse groep van **studenten en alumni**: zowel generatiestudenten als zij-instromers (waaronder LIO's – leraren-in-opleiding), werkstudenten, studenten uit de vEM en een (beperkt aantal) studenten uit de iEM. Ze gaven blijk van een open gesprekshouding, waarbij zowel sprake was van een groot enthousiasme over de geboden opleiding alsook van kritische bemerkingen. In het algemeen gaven zij aan dat professoren en praktijklectoren goed aanspreekbaar zijn. Ze appreciëren ook de geboden flexibiliteit om op verschillende campussen les te kunnen volgen, en lijken de afwisseling tussen online of blended cursussen en interactieve sessies, intervisies en seminars voldoende in balans te vinden (op het hiervoor vermelde opleidingsonderdeel LIMBO 1 na, waar ze graag meer interactie zouden willen).

Heel wat studenten gaven aan dat de **werkdruk** hoog is. Dat was in sterke mate het geval bij de **zij-instromers**, die er vaak voor kiezen om werken en studeren te combineren. Meermaals uitten zij hun frustratie over het moeten volgen van vakonderdelen die naar hun inschatting overlappen met hun ervaring en met competenties waarover zij al beschikken. Zonder te willen oordelen over specifieke voorbeelden viel het de commissie op dat deze studenten zeggen niet goed geïnformeerd te zijn over de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstellingen op basis van hun al verworven competenties. Uit diverse gesprekken met opleidingsverantwoordelijken en docenten begreep de commissie dat inderdaad niet actief doorverwezen wordt, omdat het instellingsbrede traject hiervoor zeer complex is. Omwille van het belang van de zij-instromers in het onderwijs beveelt de commissie de instelling aan om de regeling voor vrijstelling op grond van **Elders Verworven Competenties** toegankelijker te maken door deze te vereenvoudigen. De lerarenopleidingen zouden volgens haar zelfs een voortrekkersrol kunnen vervullen in de wijze waarop een universiteit daarmee omgaat.

Een bijzonder aandachtspunt voor de commissie vormen de **leraren-in-opleiding (LIO's)**. Ze vond het hartverwarmend om de getuigenissen te horen van deze sterk gemotiveerde studenten die het lesgeven combineren met het behalen van een EM. Ook voor LIO's lijkt het bijna onmogelijk om vrijstellingen aan te vragen. Daarnaast merkte de commissie op dat er grote verschillen bestaan in de mate waarin de uren die zij gegeven hebben in de school waar zij tewerkgesteld zijn, gevaloriseerd worden bij het bepalen van de nog te vervullen stage-uren.

In het algemeen gaven de LIO's aan dat er weinig appel wordt gedaan op hun kennis en ervaring. Sommigen geven ook aan behoefte te hebben aan meer contacten met andere LIO's die de EM volgen.

De commissie waardeert de inspanningen die nu al worden gedaan om flexibel onderwijs aan te bieden. De instelling spant zich overtuigend in om drempels voor potentieel gekwalificeerde kandidaten voor het leraarschap weg te nemen. De commissie vernam ook met belangstelling dat een experiment in de steigers staat rond werkplekleren. Wat de LIO's betreft, meent ze niettemin dat de instelling nog verdere stappen zou kunnen zetten. Ze raadt de KU Leuven dan ook aan om het leertraject van de LIO's beter te faciliteren. Dat zou ze bijvoorbeeld kunnen doen door de valorisatie van de stage-uren gelijk te trekken over de

opleidingen heen, door meer appel te doen op hun ervaring en door hen de kans te geven meer in contact te komen met elkaar, eventueel over de opleidingen heen.

Tijdens de gesprekken kwam naar voren dat de **werkdruk** voor studenten vooral hoog is in de periode waarin ook hun **stages** doorgaan. Dat geldt in sterke mate bij studenten die de vEM volgen. Ze benoemen het zelf als een **piekbelasting**. Academie- en schooljaar lopen inderdaad niet helemaal parallel, waardoor de stageperiode in de praktijk pas laat in het najaar van start gaat; ze eindigt bovendien al in mei, omdat scholen nadien liever geen stagiairs meer aan boord hebben. De commissie wil de instelling niettemin aanraden om in samenspraak met de stagescholen te bekijken of de stages niet beter kunnen gespreid worden over het schooljaar. Ook nam ze kennis van enkele *good practices* die ertoe leiden dat studenten bij het begin van het academiejaar een 'vliegende start' kunnen nemen (bijvoorbeeld het aanbieden van alle nodige informatie op Toledo vanaf het moment dat een student ingeschreven is, of het organiseren van een *bootcamp* vooraleer de lessen van start gaan). Daarnaast meent de commissie dat er nog winst te boeken valt bij het verminderen van de administratieve last voor de studenten, bijvoorbeeld door de stage 'klaar te zetten' of door het meermaals laten beschrijven van de administratieve gegevens van de school te schrappen.

Tijdens de dialoog was er ruim de tijd om ook andere aspecten van de stages te bespreken. Hoewel er in sommige ZER's gewag van wordt gemaakt dat studenten méér stage-uren zouden verkiezen, vonden de studenten die de commissie kon spreken het aantal stage-uren over het algemeen voldoende. Ze appreciëren ook het driestapsmodel van observeren, participeren en zelfstandig functioneren. Sommigen gaven aan dat ze sneller toe waren aan een volgende fase in de stage; het zou volgens de commissie de aanpak nog sterker maken als hierin meer gedifferentieerd gewerkt wordt, al beseft ze dat dit de complexiteit van de organisatie verhoogt. De tool My Portfolio, waarover alle gesprekspartners enthousiast waren, kan eventueel een meer gedifferentieerde aanpak faciliteren. Ook leek het de commissie een gemis dat studenten in principe niet alleen in de klas mogen staan. In het geval dat dit decretaal toegestaan zou zijn, lijkt het haar een grote meerwaarde te zijn voor de student: het zou een uitgelezen moment zijn om echt te ervaren hoe het klasmanagement verloopt.

'Klasmanagement' kwam overigens vaak terug als een aspect waarover studenten zich onzeker voelen. Ze zouden zich sterker voorbereid voelen op de praktijk als aan dat aspect meer aandacht zou besteed worden in de opleiding. Ook sommige werkveldvertegenwoordigers met wie de commissie in gesprek kon gaan, stipten aan dat klasmanagement een aandachtspunt is.

Van de studenten die de commissie heeft gesproken, gaven velen aan de **diversiteitsstage** als minder nuttig te ervaren. Ze missen de samenhang met het curriculum en gaven meermaals aan er zelf niet veel uit te leren (een aantal van hen zagen het veeleer als een vorm van maatschappelijk engagement, wat op zich goeddoend was om te horen).

De commissieleden kregen bovendien een versnipperd beeld van wat als diversiteit wordt beschouwd. Daarna gevraagd, leken sommige studenten en docenten het grotendeels te verenigen tot kennismaken met de verschillende finaliteiten binnen het onderwijs. De commissie onderschrijft zeker het belang daarvan, maar ze zou de opleidingen willen aanraden diversiteit in al zijn facetten meer aan bod te laten komen. De uitspraak dat de leraar van vandaag hoe langer hoe verder van de klas van vandaag staat, is zeker herkenbaar en weerspiegelt een ruimer maatschappelijk probleem. Het zou bijzonder waardevol zijn als de EM's die afstuderen aan de KU Leuven sterker vertrouwd zouden zijn met de diverse leerlingenpopulatie waaraan zij straks lesgeven.

De commissie is van mening dat de diversiteitsstage, door zijn soms vage *scope*, beperkte samenhang met het curriculum van de EM en minder doorgedreven begeleiding vanuit de instelling sterker zou kunnen renderen dan nu het geval is. Het lijkt de commissie aangewezen om de diversiteitsstage niet meer als een apart onderdeel van de opleiding te organiseren, maar om ze te verweven met de algemene stages. Dat sluit alvast aan bij de vraag van het werkveld om studenten te verplichten om stage te lopen in de verschillende finaliteiten (terwijl het op dit moment beperkt is tot een aanbeveling). Ook raadt de

commissie aan het netwerk van stagescholen uit te breiden, zodat studenten ervaring opdoen met meer diverse leerlingenpopulaties. Mogelijk kan de School of Education een rol spelen in het bereiken van een ruimer en meer divers aanbod van (al dan niet preferentiële) stagescholen.

De werkveldvertegenwoordigers die de commissie kon spreken, antwoordden bevestigend op de vraag van de commissie of afgestudeerde educatieve masters van de KU Leuven ‘**startbekwaam**’ zijn. Ze benoemden hen als inhoudelijk en didactisch sterk. Naast klasmanagement en een bij voorkeur verplichte stage in de verschillende finaliteiten vermeldden ze contacten met ouders als een werkpunt; ook gaven ze aan dat studenten een leercurve moeten doorlopen op het vlak van afstemmen van de evaluatie op de leerdoelen. Een kleiner aandachtspunt betreft het veeleer laattijdig verwittigen van de stageschool als een student beslist om de studies stop te zetten.

In het algemeen zijn de **werkveld**vertegenwoordigers tevreden over de samenwerking met de KU Leuven. De communicatielijnen zijn kort en het werkveld wordt voldoende betrokken bij de vormgeving van de opleiding. Het idee om het werkplekleren te introduceren in de EM’s werd bijvoorbeeld bij hen afgetoetst. De commissie had inderdaad de indruk dat er een nauwe band bestaat en dat een frequente afstemming met het werkveld plaatsvindt. Ze kan dat alleen maar toejuichen. Het zou mooi zijn als in het kader van de *School of Education* een nog sterkere band zou kunnen ontstaan met de huidige en nieuwe stagescholen, en met andere partnerorganisaties.

De opleidingen en het werkveld uitten een gemeenschappelijke bezorgdheid wat de **omkadering** betreft, enerzijds van de stages en anderzijds van de aanvangsbegeleiding voor startende leerkrachten.

Leerkrachten die een rol als stagementor op zich nemen, krijgen geen aanvullende vergoeding en vervullen deze taak dus louter vrijwillig; als stagementoren hun taak als “een roeping” ervaren, is dat natuurlijk prachtig, maar het maakt de relatie ook kwetsbaar en is wellicht een reden van de hoge uitval bij de mentoren. De commissie onderschrijft de bezorgdheid van de stagescholen en de opleidingen dat een dergelijke situatie ook kan leiden tot een kleinere bereidheid om als stageschool te fungeren. Een tweede bezorgdheid betreft de beperkte middelen voor aanvangsbegeleiding. Er is maatschappelijke consensus over het feit dat een ruimere aanvangsbegeleiding de huidige snelle uitstroom van startende leerkrachten uit het onderwijs kan tegengaan. Werkveld en opleidingen zijn dan ook vragende partij om deze pijler van kwaliteitsvol onderwijs te versterken van overheidswege. De commissie begrijpt ten volle deze verzuchting, zeker in tijden van een nijpend lerarentekort.

Een aantal vragen die de commissie stelde, hadden betrekking op de mogelijke tegenstelling tussen de **onderzoeksgerichtheid** versus de **professionele gerichtheid** van de EM’s. Vanuit de instelling benadrukte men dat het aanbieden van een onderzoeksgebaseerde master vanaf de start een uitdrukkelijke keuze was, net als de beslissing om vakdidactiek een centrale plaats te geven. Het incorporeren van onderzoek in een masteropleiding is decretaal bepaald, maar het is ook de overtuiging van de opleidingen dat onderwijs onderzoeksgestuurd is: de *science of learning* neemt toe, en academisch gevormde leraren moeten daarvan kennis hebben en ze kunnen toepassen; ook helpt het hen om kritisch te staan ten opzichte van eigen intuïties over onderwijs.

De commissie vond de argumentatie overtuigend, maar vroeg zich nog af op welke manier de onderzoeksgerichtheid vorm krijgt in de **masterproef** van het verkorte traject (goed voor slechts zes studiepunten). Tijdens de dialoog gaven verschillende gesprekspartners aan dat men nog wat zoekende is, maar dat men er toch in slaagt gedegen onderzoek te doen door verschillende studenten samen te laten werken aan hun masterproef, zelfs over de opleidingen heen. Men kiest in dat geval voor onderwijsrelevante maar niet per se vakspecifieke onderwerpen. Bij de iEM kunnen studenten kiezen tussen domeingerichte of

vakdidactische onderzoeksthema's, waarbij ook steeds een vakdidactische vertaling wordt voorzien en de cyclus van het onderwijsonderzoek wordt doorlopen.

Ook in de gesprekken met het werkveld kwam de onderzoeksgerichtheid aan bod, met name in hoeverre hiervoor in de dagelijkse schoolpraktijk ruimte is. De commissie begreep dat er wellicht grote verschillen zijn tussen scholen, met aan de ene kant van het continuüm scholen met een echte onderzoekscultuur (waarbij bijvoorbeeld een kwaliteitscoördinator alle onderzoeksgelateerde projecten coördineert) en aan de andere kant van het spectrum scholen die – gezien het lerarentekort – in een overlevingsmodus zitten.

Sommige opleidingshoofden en docenten gaven aan dat de hoge werkdruk die ze ervaren ten koste dreigt te gaan van hun eigen onderzoek, een aspect dat ze essentieel noemen om het masterniveau van de opleidingen ook in de toekomst te borgen. Veel tijd gaat naar het genereren van fondsen om vakdidactisch onderzoek te financieren, omdat het belang ervan niet structureel erkend wordt. Ze stipten ook aan dat er door het lerarentekort een dramatische terugval is van leerkrachten die professionaliseringsinitiatieven bijwonen.

Omdat een onderzoekscultuur in het onderwijs en de permanente vakdidactische professionalisering van leraren zo belangrijk zijn, verdienen ze volgens de commissie extra aandacht. Hierbij valt volgens de commissieleden te denken aan een promotiebeurzensysteem voor leraren zoals dat in Nederland inmiddels goed functioneert. Dit zou ook voor de KU Leuven extra mogelijkheden kunnen bieden ter versterking van het vakdidactisch onderzoek. Er ligt volgens de commissie een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de KU Leuven en de betrokken preferentiële stagescholen om hiervoor adequate financiering te realiseren.

De commissie had op basis van de doorgenomen ZER's in het algemeen een positief oordeel over de **evaluatiepraktijk**. Ze stelde vast dat er een sterke mix aan toetsvormen gehanteerd wordt, en dat er zowel oog is voor het proces als voor het product. Er is sprake van heldere communicatie naar de studenten over de toetscriteria en van transparantie over de toetsresultaten. De producten die de commissieleden konden bekijken in de online leeromgeving en de beoordeling ervan weerspiegelen het leerproces en concretiseren de beoogde leerresultaten.

Gesprekken met de studenten bevestigden dit beeld: er leek een tevredenheid te bestaan over de evaluatiepraktijk, op de evaluatie van LIMBO 1 na. Voor dat opleidingsonderdeel stelden de studenten zich vragen over de vorm van de toetsing (meerkeuzevragen), en ze vermeldden ook het ontbreken van een feedbackkader; na het afleggen van de toets voor één van de elf modules hebben ze bijvoorbeeld niet het recht om de resultaten in te kijken. Tijdens de gesprekken met het personeel kwam meermaals naar voren dat formatieve evaluatie altijd vooraf zou moeten gaan aan summatieve evaluatie. De commissie onderschrijft die visie ten volle, al begrijpt ze uit de ZER's dat het niet altijd eenvoudig is ze in de praktijk toe te passen: "Formatieve evaluatie wordt bijzonder waardevol en belangrijk geacht, maar dient met het oog op haalbaarheid voor zowel het didactisch team als de student wel bewaakt te worden".

Tijdens de dialoog kon de commissie dieper ingaan op de beoordeling van de stages. De evaluatie van de stage-opleidingsonderdelen is zowel formatief als summatief. Het digitale portfolio, de tussentijdse driehoeksgesprekken en de stagebezoeken zorgen voor een 'trialoog' tussen stagebegeleider/praktijklector, vakmentor en student. De diverse gesprekspartners bevestigden dat deze tools en methodieken effectief leiden tot voortdurende feedback en formatieve evaluatie. Indien er onenigheid is over de summatieve beoordeling heeft de stagebegeleider het laatste woord. Studenten geven aan dat ze voldoende feedback ontvangen tijdens de stageperiode en vermelden vaak de terugkomsessies als nuttig.

Ook had de commissie een aantal vragen over de beoordeling van de masterproeven, en met name hoe over de grote verschillen heen op een gelijkwaardige manier geoordeeld wordt. Over de tien EM's heen komen immers sterk uiteenlopende onderwerpen aan bod, is er een

onderscheid tussen de masterproeven van de iEM en de vEM, en werken in de vEM meerdere studenten samen aan één masterproef. De commissieleden konden uit de dialoog met de instelling afleiden dat men veel belang hecht aan het bewaken van het academisch niveau van de masterproeven. Naast een goed uitgewerkte procesbegeleiding van de student (door promotor en eventuele copromotor) kon de commissie vaststellen dat een beroep wordt gedaan op meerdere beoordelaars/lezers en dat een kalibratie plaatsvindt. De lezers beoordelen enkel het product, de (co)promotor(en) daarnaast ook het proces.

Wat **kwaliteitszorg** betreft, nam de commissie via de ZER's kennis van de zogenaamde COBRA-methode om de kwaliteit van geaccrediteerde opleidingen te waarborgen. Ze vernam dat de opleidingen bezig zijn met de voorbereiding op de instap in de COBRA-cyclus. Op basis van de gevoerde gesprekken kon zij constateren dat de nauwe band met het werkveld en andere externe partners en *peers* de opleidingen toelaat voldoende input van externe stakeholders te verzamelen, zowel via formele als informele kanalen. Studenten lijken op hun beurt tevreden te zijn over de mogelijkheden om input te geven, via *hearings* en studentbevragingen. Ook de studentenvertegenwoordiging in de POC van de verschillende opleidingen en de overkoepelende UPOC lijkt goed te werken.

2.4 Onderzoek naar de opleiding educatieve master in de wetenschappen en technologie

Op de tweede dag van het locatiebezoek vond de dialoog plaats met personeel en studenten van de opleiding Educatieve master in de wetenschappen en technologie (EM W&T). Omdat er gemeenschappelijke opleidingsonderdelen zijn, bijvoorbeeld vakdidactiek biologie, werden de gesprekken over deze EM gezamenlijk georganiseerd met de gesprekken over de Educatieve master Lichamelijke Opvoeding. De open dialoog stelde de commissie in staat het beeld dat ze van de opleiding had op basis van het doorgenomen ZER verder te verfijnen.

De commissie is van oordeel dat de opleiding een sterk zelfevaluatierapport geschreven heeft. De visie is helder en de ambitie hoog. De opleiding onderkent het maatschappelijke belang van goed gekwalificeerde docenten met een sterke vakinhoudelijke bagage en voldoende pedagogische competenties.

De commissie was benieuwd naar de manier waarop de opleiding deze visie in de praktijk brengt, ook gezien het grote aantal vakdidactieken waarvoor de studenten kunnen kiezen: aardrijkskunde, bio-engineering, biologie, chemie, engineering & technologie, fysica, informatica en wiskunde. Uit het gesprek met de opleiding bleek dat ze tracht via een **persoonlijke aanpak** de student het gepaste traject aan te bieden, waarbij het soms nodig is vakinhoudelijk bij te spijkeren in onderdelen van een discipline waarmee de student nog niet vertrouwd is. Ook de context waarin de opleiding opereert, met veel campussen en een mix van live en online vakken, maakt dit tot een uitdagende opdracht.

De commissie waardeert ten eerste dat de opleiding streeft naar een dergelijke aanpak op maat. Uit het ZER blijkt echter dat er sprake is van een erg **hoge werkdruk**, met veel uitval in het team als gevolg. Ook wordt in het ZER verwezen naar de complexe structuur die samenhangt met het feit dat meerdere faculteiten betrokken zijn bij de EM W&T: Wetenschappen, Ingenieurswetenschappen, Bio-ingenieurswetenschappen en Industriële Ingenieurswetenschappen; de Faculteit Wetenschappen werd als penvoerende faculteit aangeduid. De complexiteit van de EM W&T geeft aanleiding tot een voor de professoren zware overlegstructuur omdat er afstemming nodig is op verschillende niveaus. Naast deze organisatorisch-bestuurlijke elementen worden ook de toegenomen instroom van studenten en het streven van de opleiding om studenten zo veel mogelijk persoonlijke feedback te verstrekken genoemd als oorzaken van de hoge werkdruk.

De commissie was benieuwd om van de gesprekspartners te vernemen op welke wijze aan dit probleem wordt tegemoet gekomen. Ze vernam dat de organisatie en taakinvulling grondig herbekeken worden, waarbij het o.m. een piste zou zijn om meer te werken met stafmedewerkers onderwijs (bijvoorbeeld Doctors in de Chemie). Tijdens de dialoog werd benadrukt dat dit op groepsniveau bekeken moet worden.

De commissie meent dat de algemene aanbeveling die zij aan de instelling doet, met name om de multicampussetting aan een grondige evaluatie te onderwerpen, voor een deel kan tegemoetkomen aan het verminderen van de druk op het personeel. Zij beveelt de opleiding aan om, gezien de hoge complexiteit in EM W&T, ook zelf actief op zoek te gaan naar bijkomende manieren om de werkdruk te verlichten. Dat is niet alleen van belang in het kader van zorg dragen voor het gemotiveerde en bevlogen personeel, maar ook omdat de combinatie met een uitgebreide onderwijsopdracht de onderzoeksopdracht onder druk zet.

De opleiding draagt de **interdisciplinaire aanpak** hoog in het vaandel. Ze wil studenten maximaal voorbereiden op de onderwijspraktijk waar veel leraren meer dan één schoolvak verzorgen en waar interdisciplinair onderwijs (iSTEM, Natuurwetenschappen) een steeds belangrijker rol speelt. Daarom moeten studenten van de iEM niet alleen een tweede vakdidactiek opnemen (binnen of buiten W&T), maar ook het verplichte opleidingsonderdeel 'Didactiek van Interdisciplinair Onderwijs' (DIO) volgen. Studenten die het verkorte traject volgen, krijgen de keuze tussen één of twee vakdidactieken en volgen ook het opleidingsonderdeel DIO.

De gesprekspartners gaven aan dat geïntegreerd onderwijs in de praktijk minder snel geïmplementeerd wordt dan verwacht, maar dat ze bewust "de vlucht vooruit" genomen hebben. Studenten gaan dus in interdisciplinaire groepen aan de slag om bijvoorbeeld geïntegreerde lesmodules uit te werken die ze vervolgens toepassen tijdens de stages.

De commissie vindt de keuze voor meerdere vakdidactieken en de interdisciplinaire aanpak sterk, ook omdat het zorgt voor een brede inzetbaarheid voor de toekomstige leraren. Wel was ze benieuwd naar de ervaringen van de studenten, vermits in het ZER aangegeven werd dat zij de werkdruk als hoog ervaren.

De studenten die de commissie kon spreken, verwezen effectief naar het opnemen van meerdere vakdidactieken als een belangrijke factor van de **hoge werkdruk**. Ze maakten gewag van opdrachten die op zichzelf interessant zijn, maar die naar hun inschatting dubbel lopen over de vakdidactieken heen.

De commissie meent dat hier winsten te behalen zijn. Omdat de studenten aangaven dat de taakbelasting de **grote uitval** verklaart, beveelt de commissie de opleiding aan om dergelijke opdrachten kritisch onder de loep te nemen: als een bepaalde competentie verworven is, lijkt het inderdaad overbodig een vergelijkbare opdracht te geven binnen een andere vakdidactiek. Deze aanbeveling neemt niet weg dat de commissie begrip heeft voor de complexiteit waarvoor de opleiding zich geplaatst ziet, gezien het grote aantal vakdidactieken waaruit studenten kunnen kiezen. Ze meent echter dat een betere afstemming tussen de docenten niet alleen de studenten maar ook het personeel ten goede kan komen.

De studenten verwezen ook naar de werkdruk die met de **stages** gepaard gaat. Zij lopen stage voor beide vakdidactieken, en bovendien is aan het OPO 'Didactiek Interdisciplinair Onderwijs' een verplicht stuk stage gekoppeld. Ze erkennen de inspanningen die de opleiding al deed om het stageproces te vereenvoudigen; zo wordt meer ingezet op mondelinge interactie en reflectie in groep, waardoor de schriftelijke rapporterings-belasting is verminderd. De studenten appreciëren ook de tijdmeting die al eerder plaatsvond, maar bepleiten om in een dergelijke meting alle parameters mee te nemen: voorbereiding, stage, naverwerking, vervoertijd. Verder kan een *quick win* eruit bestaan dat bij een tweede vakdidactiek niet opnieuw de administratieve gegevens van een school moeten worden ingegeven door de student; mogelijk kan een verdere screening van administratieve taken leiden tot een bijkomende verlichting van de werkdruk.

Tijdens de dialoog gaf de opleiding aan dat het werkveld vragende partij is voor meer stage-uren. Omdat het huidige traject al bijzonder zwaar wordt bevonden door de studenten, twijfelt de opleiding om op die vraag in te gaan.

De commissie waardeert dat de opleiding op zoek gaat naar een mogelijk andere invulling van de stages door de piste van het **werkplekleren** te verkennen. Vanaf het huidige academiejaar (2022-2023) wordt – onder bepaalde voorwaarden – aan een aantal studenten de kans geboden om leerprocessen nog meer in te bedden in een authentieke werksituatie. Het

betreft hier een universiteitsbreed project; binnen de EM W&T is dit traject in de pilootfase mogelijk voor de vakdidactieken wiskunde en biologie.

Tijdens de dialoog kwam naar voren dat het aantal stage-uren in het traject van werkplekleren anderhalf keer zo groot wordt, waardoor er elders wellicht moet gesnoeid worden. Men gaf aan dat het verder optimaliseren tussen vakdidactiek en stage mogelijkheden kan bieden doordat opdrachten in de context van de stageschool vervuld kunnen worden.

De commissie vond in het ZER enkele mooie voorbeelden terug van initiatieven die ondernomen worden om het traject voor studenten meer haalbaar te maken. Zo bekijkt men blijkbaar de mogelijkheid om via een centrale agenda binnen Toledo alle informatie in verband met deadlines samen te brengen. Ook bekijkt de opleiding of de examenperiode meer benut zou kunnen worden als studietijd.

Wat de **evaluatiepraktijk** betreft en de **kwaliteitsbewaking** ervan vond de commissie het sterk dat de POC EM W&T een concreet actiepoint heeft geformuleerd waarover studenten en docenten samen in interactie zullen gaan: ze zullen *good practices* uitwisselen, noden bespreken en bekijken hoe de kwaliteit van de evaluatie verder kan verbeterd worden.

Een aandachtspunt dat de opleiding zelf identificeerde en waarvan hierboven al sprake is, betreft het geven van “voldoende en tijdige, individuele **feedback**” aan de studenten, ook gezien de groeiende instroom. De commissie denkt dat dit een terecht aandachtspunt is, niet alleen omdat feedback als didactisch principe niet overschat kan worden, maar ook als een hefboom om de vrij hoge uitval bij EM W&T tegen te gaan. Als inderdaad op een kritische manier wordt gekeken naar welke taken een meerwaarde vormen, lijkt dat een zinvolle eerste stap. De commissie is benieuwd naar de effecten in de toekomst van andere initiatieven die nog verder uitgerold moeten worden (zoals het geven van feedback op groepsniveau en het vaker gebruikmaken van *peer feedback*).

Wat de **zorg voor kwaliteit** in het algemeen betreft, vond de commissie dat de zelfreflectie getuigt van een grote degelijkheid in de analyse van wat een plek verdient in een goede lerarenopleiding. Sterke punten en verbetermogelijkheden worden vanuit een open houding in beeld gebracht. De commissie was ook positief gestemd over de mate waarin alle staf en zoveel mogelijk studenten worden betrokken bij het identificeren van deze sterke punten en aandachtspunten.

3 Oordeel

De commissie die zich boog over de tien EM's die de KU Leuven sinds 2019 aanbiedt, is onder de indruk van de grote inspanning die de instelling aan de dag legt om een kwalitatief sterke educatieve masteropleiding te organiseren en zo een wezenlijke bijdrage te leveren aan de bestrijding van het lerarentekort in Vlaanderen. De instelling spant zich overtuigend in om drempels voor potentieel gekwalificeerde kandidaten voor het leraarschap weg te nemen. De open gesprekken die de commissieleden konden voeren tijdens het vierdaagse locatiebezoek bevestigden op dat vlak het beeld dat uit de tien ZER's naar voren was gekomen.

De commissie is van oordeel dat de opleiding Educatieve master in de wetenschappen en technologie (EM W&T) een sterk zelfevaluatie-rapport geschreven heeft. De visie is helder en de ambitie hoog. Tijdens de open dialoog met staf en studenten kreeg de commissie meer inzicht in de manier waarop de opleiding deze visie omzet in de praktijk.

De commissie waardeert de hoge mate van maatwerk die de opleiding biedt om de studenten een traject aan te bieden binnen het ruime aanbod aan vakdidactieken. Tegelijkertijd wil ze haar bezorgdheid uiten over de hoge werkdruk voor de staf, met veel uitval in het team als gevolg. Het uitstippelen van een persoonlijke aanpak en de complexiteit die gepaard gaat met de multicampussetting zijn wellicht factoren die de werkdruk verhogen. Ook verwijst de opleiding naar de zware overlegstructuur die voortkomt uit het feit dat vier faculteiten betrokken zijn bij de EM W&T.

De commissie meent dat de algemene aanbeveling die zij aan de instelling geeft, met name om de multicampussetting aan een grondige evaluatie te onderwerpen, voor een deel kan tegemoetkomen aan het verminderen van de druk op het personeel. Zij beveelt de opleiding aan om, gezien de hoge complexiteit in EM W&T, ook zelf actief op zoek te gaan naar bijkomende manieren om de werkdruk te verlichten. Dat is niet alleen van belang in het kader van zorg dragen voor het gemotiveerde en bevlogen personeel, maar ook omdat de combinatie met een uitgebreide onderwijsopdracht de onderzoeksopdracht onder druk zet.

Tijdens alle gesprekken die de commissie voerde gedurende het locatiebezoek was ze onder de indruk van de bevoegenheid en het enthousiasme van de stafleden, en dat geldt ook voor de EM W&T. Opvallend is de hoge mate van betrokkenheid van stafleden bij studenten. Van de stafleden die optreden in de gerelateerde domeinmasters heeft de commissie slechts met enkelen gesproken. De commissie gaat er evenwel vanuit dat de eigen regie van de KU Leuven, zoals getoetst in de instellingsreview, garant staat voor voldoende wetenschappelijke kwaliteit van deze gerelateerde domein-master-opleidingen.

Sterk vindt de commissie de bewuste keuze voor een interdisciplinaire aanpak, wat zich niet alleen uit in het verplicht opnemen van meerdere vakdidactieken door studenten van de iEM), maar ook in het voor alle studenten verplichte opleidingsonderdeel 'Didactiek van Interdisciplinair Onderwijs'. Deze aanpak zorgt zonder enige twijfel voor een brede inzetbaarheid voor de toekomstige leraren.

Het opnemen van meerdere vakdidactieken wordt door de studenten evenwel aanzien als een belangrijke factor van de hoge werkdruk, wat volgens hen leidt tot een grote uitval. De commissie meent dat hier winsten te behalen zijn. Ze beveelt de opleiding aan om opdrachten die terugkeren in de verschillende vakdidactieken kritisch onder de loep te nemen: als een bepaalde competentie verworven is, lijkt het inderdaad overbodig een vergelijkbare opdracht te geven binnen een andere vakdidactiek.

Deze aanbeveling neemt niet weg dat de commissie begrip heeft voor de complexiteit waarvoor de opleiding zich geplaatst ziet, gezien het grote aantal vakdidactieken waaruit studenten kunnen kiezen. Ze meent echter dat een betere afstemming tussen de docenten niet alleen de studenten maar ook het personeel ten goede kan komen.

De stages en de manier waarop ze binnen de tien EM's georganiseerd en geëvalueerd worden, kwamen de commissie voor als een goed uitgebouwd systeem. Wel suggereert ze de ogenschijnlijke botsing tussen het school- en academiejaar onder de loep te nemen, om zodoende de piekbelasting die de studenten ervaren te verminderen. Ook suggereert ze de rol van de diversiteitsstage kritisch te bekijken. De commissie meent dat de integratie hiervan in de 'reguliere' stages kan leiden tot een sterker ervaren van en met vertrouwen leren omgaan met de grote diversiteit binnen de klasgroepen van vandaag. Ze bedoelt niet alleen de nadere kennismaking met de verschillende finaliteiten (al ondersteunt ze de vraag van het werkveld om van de huidige aanbeveling een verplichting te maken) maar denkt dat nog grote winsten te boeken zijn wat kennismaken en omgaan met diversiteit betreft. Verder suggereert de commissie om klasmanagement meer aandacht te geven. Zowel bij de studenten als bij de werkveldvertegenwoordigers kwam dit naar voren als een aspect dat de 'startbekwaamheid' van de studenten nog kan vergroten.

De commissie waardeert de inspanningen die de opleiding EM W&T al leverde om de werkdruk die met de stages gepaard gaat te verminderen (door bijvoorbeeld de schriftelijke rapportering terug te schroeven). De studenten lopen immers stage voor beide vakdidactieken, en bovendien is aan het OPO 'Didactiek Interdisciplinair Onderwijs' een verplichte stage gekoppeld. Ze wil de opleiding aanraden verdere optimalisaties te bekijken, eventueel gekoppeld aan een nieuwe tijdmeting die de globale tijdsbesteding in kaart brengt. Dat de opleiding deelneemt aan het universiteitsbrede pilootproject rond werkplekieren, vindt de commissie positief. Het was voor de commissie nog niet geheel duidelijk op welke manier het grotere aantal stage-uren dat met het werkplekieren gepaard gaat zal gecompenseerd worden binnen de rest van het programma; de commissie heeft er echter vertrouwen in dat de opleiding hiervoor een invulling zal bieden die de werklast van de studenten niet verhoogt.

Een aandachtspunt dat de opleiding zelf identificeerde, betreft het geven van "voldoende en tijdige, individuele feedback" aan de studenten, ook gezien de groeiende instroom. De commissie denkt dat dit een terecht aandachtspunt is, ook omdat het als een hefboom kan fungeren om de vrij hoge uitval bij EM W&T tegen te gaan. De commissie is benieuwd naar de effecten in de toekomst van andere initiatieven die nog verder uitgerold moeten worden (zoals het geven van feedback op groepsniveau en het vaker gebruikmaken van *peer feedback*).

De commissie kon tijdens de dialoog met de tien opleidingen vaststellen dat het werkveld nauw betrokken wordt. Zij geven aan via formele en informele kanalen voldoende input te kunnen geven en appreciëren de korte communicatielijnen. Ook de studenten lijken op hun beurt tevreden te zijn over de mogelijkheden om input te geven, via *hearings* en studentbevragingen. De studentenvertegenwoordiging in de POC van de verschillende opleidingen en de overkoepelende UPOC lijkt goed te werken.

Wat kwaliteitszorg betreft, is de commissie positief gestemd over de mate waarin bij de opleiding EM W&T alle staf en zoveel mogelijk studenten worden betrokken bij het identificeren van de sterke punten en aandachtspunten.

Op basis van het gevoerde onderzoek beoordeelt de commissie de wetenschappelijke kwaliteit en de organisatie van de opleiding tot Educatieve master in de wetenschappen en technologie dan ook zonder enige aarzeling als voldoende en brengt daarom een positief advies met betrekking tot accreditatie uit aan de NVAO.

3.1 Algemene aanbevelingen

De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek de onderstaande algemene aanbevelingen, die betrekking hebben op de tien EM's. Deze aanbevelingen doen geenszins afbreuk aan de positieve punten die ze identificeerde noch aan het positief advies:

- Onderwerp de multicampusbenadering aan een grondige evaluatie. Naar het oordeel van de commissie wordt de levensvatbaarheid van het huidige systeem van educatieve masters bedreigd door de relatief hoge inefficiënties die aan het multicampusmodel zijn verbonden.
- Maak de regeling voor vrijstelling op grond van Elders Verworven Competenties toegankelijker door deze te vereenvoudigen. De lerarenopleidingen zouden een voortrekkersrol kunnen vervullen in de wijze waarin een universiteit daarmee omgaat.
- Besteed extra aandacht aan de LIO's, niet alleen op het vlak van EVC's, maar ook door meer appel te doen op hun ervaring en door hun traject verder te faciliteren, eventueel over de opleidingen heen.
- Zet, met een gegarandeerde plaats voor de onderscheiden vakdidactieken, volop in op de School of Education, omdat er belangrijke voordelen te behalen zijn m.b.t. de positionering van de EM's als geheel, de relaties met externe stakeholders (zoals stagescholen en het afnemende veld), de optimalisatie van de interne kwaliteitsbewaking, het uitwisselen van onderlinge expertise en *best practices*. Ook kan de School of Education een gezamenlijke reflectie op het onderwijs stimuleren en een rol spelen in het ontwikkelen van een opleidingsdidactiek.
- Herbekijk samen met de verschillende opleidingen – en rekening houdend met de input van de studenten – de inhoudelijke en organisatorische afstemming tussen het algemeen gedeelte van het programma (LIMBO-vakken) en het meer domeinspecifieke gedeelte (inclusief de vakdidactiek en de stages).
- De commissie beveelt de KU Leuven aan op Vlaams niveau aandacht te vragen voor de ontoereikende compensatie die geboden wordt voor begeleiding van studenten in educatieve masters vanuit stagescholen. Als vakmentoren aangeven dat ze deze werkzaamheden als een roeping ervaren, is dat natuurlijk prachtig, maar het maakt de relatie ook kwetsbaar. Een gezonde financiële compensatie zou hier op zijn plaats zijn. Hierbij kan ook betrokken worden dat startende leerkrachten adequate begeleiding nodig hebben om te voorkomen dat ze vroegtijdig het onderwijs de rug toekeren. Ook de verdere vakdidactische professionalisering van leerkrachten verdient extra aandacht. Hierbij valt te denken aan een beurzensysteem zoals dat in Nederland inmiddels goed functioneert. Dit zou ook voor de Vlaamse universiteiten extra mogelijkheden kunnen bieden om hun vakdidactisch onderzoek te versterken.

3.2 Aanbevelingen voor de opleiding educatieve master in de wetenschappen en technologie

De commissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek de onderstaande aanbevelingen, die betrekking hebben op de opleiding Educatieve master in de wetenschappen en technologie. Deze aanbevelingen doen geenszins afbreuk aan de positieve punten die ze identificeerde noch aan het positief advies:

- Ga actief op zoek naar bijkomende manieren om de werkdruk te verlichten. De uitval bij het personeel is groot, en dat is deels te wijten aan elementen die eigen zijn aan de opleiding: enerzijds het grote aantal vakdidactieken en anderzijds de zware overlegstructuur die voortkomt uit het feit dat vier faculteiten betrokken zijn. Het verminderen van de werkdruk is niet alleen van belang in het kader van het zorg dragen voor het gemotiveerde en bevlogen personeel, maar ook omdat de combinatie met een uitgebreide onderwijsopdracht de onderzoeksoopdracht onder druk zet.
- Neem opdrachten die terugkeren in de verschillende vakdidactieken kritisch onder de loep: als een bepaalde competentie verworven is, lijkt het overbodig een vergelijkbare opdracht te geven binnen een andere vakdidactiek.

Bijlage 1: Administratieve gegevens van de instelling en de opleiding

Instelling	Katholieke Universiteit Leuven
Naam opleiding	Educatieve Master in de wetenschappen en technologie
Niveau en oriëntatie	Academische Master (niveau 7)
(Bijkomende) titel	Master of Science
(Delen van) studiegebied(en)	Wetenschappen
Afstudeerrichtingen	-
opleidingstrajecten voor werkstudenten, voltijds/deeltijds trajecten, dag-/avondonderwijs, onderscheiden vormen van diplomering	<ul style="list-style-type: none"> • Schakel- en voorbereidingsprogramma's • Traject voor Leraar-in-opleiding (LIO) • Traject voor verwerven bijkomend bekwaamheidsbewijsiE • Traject voor doctoraatsstudenten • Traject voor werkzoekenden in samenwerking met VDAB • Traject voor SLO(-CVO), ALO, GPB, ... • Zalmtraject voor educatieve bachelors
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	<ul style="list-style-type: none"> • iEM: Leuven • vEM: Leuven, Brussel, Gent, Aalst, Antwerpen, Geel, Kortrijk, Brugge, Diepenbeek
Onderwijstaal	Nederlands
Studieomvang (in studiepunten)	<ul style="list-style-type: none"> • Integrale educatieve master (iEM): 120 ECTS • Verkorte educatieve master (vEM): 60 ECTS

Bijlage 2: Opleidings specifieke leerresultaten

De educatieve master:

1. Beschikt over aantoonbare kennis en wetenschappelijk inzicht in de eigen **vakdiscipline, vakdidactiek** en **algemene pedagogisch-onderwijskundige** kaders (m.i.v. onderwijstechnologische expertise) en in de onderbouwing en evolutie ervan. Hij/zij heeft inzicht in de interactie tussen deze drie domeinen en kan deze geïntegreerd, kritisch en gedifferentieerd inzetten en bijsturen.
2. Kan vanuit de **erkenning van diversiteit** verschillende vormen van diversiteit herkennen en er adequaat, kritisch en verantwoord mee omgaan in alle aspecten van het educatieve handelen.
3. Zoekt actief naar en analyseert kritisch **wetenschappelijk onderzoek** binnen de drie eerder genoemde domeinen en kan zelfstandig en op wetenschappelijke wijze onderwijsrelevant onderzoek ontwerpen en uitvoeren. Hij/zij stuurt op basis hiervan autonoom de eigen praktijk bij en neemt initiatief om de resultaten en hun implicaties actief te dissemineren binnen de educatieve context.
4. Kan **leer- en onderwijsprocessen ontwikkelen** en **verantwoorden**:
 - a) zowel zelfstandig als in samenwerkingsverband;
 - b) vanuit een vakeigen, multi- en interdisciplinair perspectief;
 - c) op groeps- en organisatieniveau;
 - d) aangepast aan de beginsituatie van alle lerenden;
 - e) met aandacht voor taalsensitief leren;
 - f) m.i.v. het ontwerpen en selecteren van leermaterialen.
5. Kan **leer- en onderwijsprocessen** planmatig proactief **organiseren** en **begeleiden**:
 - a) zowel zelfstandig als in samenwerkingsverband;
 - b) vanuit een vakeigen, multi- en interdisciplinair perspectief;
 - c) op groeps- en organisatieniveau;
 - d) aangepast aan de beginsituatie van alle lerenden;
 - e) met aandacht voor taalsensitief leren;
 - f) via een efficiënt klasmanagement;
 - g) m.i.v. het kritisch evalueren en bijsturen van de leer- en onderwijsprocessen, en aanpassen van leermaterialen;
 - h) m.i.v. het evalueren en terugkoppelen van de leeruitkomsten van de lerenden.
6. Kan zelfstandig en in samenwerkingsverband een **positief leer- en leefklimaat op groepsniveau** creëren, uitbouwen, wetenschappelijk verantwoord, kritisch evalueren en bijsturen, met oog voor het emotionele en fysieke welzijn van elke lerende, en gericht op (de voorbereiding van) maatschappelijke participatie.
7. Kan zelfstandig en in samenwerkingsverband processen op **organisatieniveau** met betrekking tot een **positief leer- en leefklimaat** onderzoeksgericht analyseren en een leidende rol opnemen in het optimaliseren en opstellen van nieuwe wetenschappelijk onderbouwde processen. Hij/zij is in staat om deze processen, vanuit een multi- en interdisciplinair perspectief, kritisch te evalueren en bij te sturen.
8. Kan **helder communiceren** met lerenden, schoolteam, ouders/verzorgers en externen. Hij/zij kan de effectiviteit van de communicatie aftoetsen en zo nodig de communicatie bijsturen.
9. Kan een beargumenteerd standpunt innemen over, en actief deelnemen en bijdragen aan het **(inter)nationale publieke debat** over actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen binnen de drie eerder genoemde domeinen.
10. Kan initiatief en verantwoordelijkheid nemen om **innovaties** uit het brede onderzoeks- en onderwijsveld zelfstandig en in samenwerkingsverband actief te zoeken, te ontwikkelen op basis van wetenschappelijk onderzoek en uit te voeren op groeps- en organisatieniveau.

11. Kan zich autonoom en proactief documenteren over juridische en administratieve aspecten van het leraarschap en kan hieruit zowel zijn/haar eigen **rechtspositie** en **deontologie**, als die van de lerenden, afleiden en duiden.

Opleidingsspecifieke leerresultaten voor de domeincomponent

De afgestudeerde educatieve master in de wetenschappen en technologie heeft voor de domeincomponent volgende leerresultaten:

12. De afgestudeerde educatieve master in de wetenschappen en technologie heeft een gespecialiseerde en gevorderde kennis van en inzicht in één of meerdere wetenschappelijke domeinen aansluitend bij de vakdidactieken die in de lerarencomponent opgenomen worden;
13. Met betrekking tot deze wetenschappelijke domeinen kan de educatieve master in de wetenschappen en technologie zelfstandig nieuwe kennis en inzichten verwerven;
14. Met betrekking tot deze wetenschappelijke domeinen kan de educatieve master in de wetenschappen en technologie onderzoeks-, ontwerp- en oplossingsmethoden selecteren, aanpassen of desgevallend ontwikkelen, deze adequaat toepassen en de resultaten ervan wetenschappelijk verwerken en interpreteren, de gemaakte keuzes beargumenteren op grond van inzicht in de wetenschappelijke domeinen en/of de eisen van de toepassingscontext;
15. Met betrekking tot deze wetenschappelijke domeinen kan de educatieve master in de wetenschappen en technologie een beargumenteerd wetenschappelijk, maatschappelijk en ethisch standpunt rond een problematiek innemen;
16. Met betrekking tot deze wetenschappelijke domeinen kan de educatieve master in de wetenschappen en technologie mondeling en schriftelijk op een vlotte, gestructureerde en wetenschappelijke manier communiceren met het doelpubliek, bestaande uit vakspecialisten of niet-specialisten;
17. Met betrekking tot deze wetenschappelijke domeinen kan de educatieve master in de wetenschappen en technologie zijn kennis verbinden aan kennis uit andere wetenschappelijke domeinen en zo tot nieuwe inzichten komen.

Bijlage 3: Samenstelling van de commissie

De beoordeling is gebeurd door een commissie van deskundigen aangesteld en getraind door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Prof. dr. Frank van der Duijn Schouten (*voorzitter*). Sinds 1 november 2021 voorzitter van het College van Bestuur van de Open Universiteit van Nederland en Vlaanderen, hoogleraar toegepaste wiskunde en oud-rector magnificus Tilburg University, Vrije Universiteit Amsterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Prof. dr. Helma Oolbekink (*commissielid kerncommissie*), lector Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, voorzitter van Velon (Vereniging Lerarenopleiders Nederland).

Prof. dr. Wilfried Admiraal (*commissielid kerncommissie*), Professor Technology-Enhanced Teaching and Learning bij Oslo Metropolitan University, hoogleraar onderwijskunde bij het ICLON, Universiteit Leiden.

Tom Rydant (*commissielid kerncommissie*), Directeur van GO! talent (Technisch Atheneum Leren en Tewerkstelling).

Tom Van Mossevelde (*student-commissielid kerncommissie*), Educatieve Master in de Talen UGent (verkort traject). Sinds 2022 deeltijds student-coördinator bij Directie Onderwijsaanlegenheden UGent.

Prof. dr. Jan van der Veen (*deelexpert*), Professor of STEM education at Eindhoven School of Education, Lerarenopleiding TU/e.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Mark Frederiks** (procescoördinator), senior beleidsmedewerker NVAO.
- **Kristl Van der Heyden** (extern secretaris), zaakvoerder MOORLANDcommunicatie.

Alle commissieleden hebben de deontologische code van de NVAO ondertekend.

Bijlage 4: Programma voor de dialoog met de opleiding

Opleidingsaccreditatie Educatieve Masteropleidingen Bezoekschema – Katholieke Universiteit Leuven

DAG 1 MAANDAG 17 APRIL

Locatie: J. Helleputtegebouw, Minderbroedersstraat 8, 3000 Leuven

Tijdvak	Onderdeel	Onderwerp
08u30 - 08u45	Ontvangst commissie	
08u45 - 09u45	Besloten overleg commissie	
09u45 - 10u00	Pauze	
10u00 - 11u30	Toelichtend gesprek	Bestuurscomité AVL (koepel)
11u30 - 12u00	Nabespreking commissie	
12u00 - 13u00	Lunchpauze	
13u00 - 15u00	Toelichtend gesprek	Opleidingsverantwoordelijken, titularissen interfacultaire OPO's, (multi)campusvertegenwoordigers (koepel)
15u00 - 15u30	Nabespreking commissie	
15u30-17u00	Toelichtend gesprek	Werkveldvertegenwoordigers (incl. alumni en doctoraatsstudenten)
17u00 -18u00	Nabespreking commissie	

DAG 2: DINSDAG 18 APRIL 2023

Locatie: J. Helleputtegebouw, Minderbroedersstraat 8, 3000 Leuven

Tijdvak	Onderdeel	Onderwerp
08u30 – 09u00	Besloten overleg commissie	EDUMA 1&2: Wetenschappen & Technologie en LO
09u00 – 10u00	Toelichtend gesprek	EDUMA 1&2: Wetenschappen & Technologie en Lichamelijke opvoeding personeel
10u00 – 10u30	Toelichtend gesprek	EDUMA 1&2: Wetenschappen & Technologie en Lichamelijke opvoeding studenten
10u30 – 11u00	Nabespreking	EDUMA 1&2: Wetenschappen & Technologie en LO
11u00 – 11u15	Pauze	
11u15- 11u45	Besloten overleg commissie	EDUMA 3&4: Cultuurwetenschappen en Talen
11u45 – 12u45	Toelichtend gesprek	EDUMA 3&4: Cultuurwetenschappen en Talen personeel
12u45 – 13u45	Lunchpauze	
13u45 – 14u15	Toelichtend gesprek	EDUMA 3&4: Cultuurwetenschappen en Talen studenten
14u15 – 14u45	Nabespreking	EDUMA 3&4: Cultuurwetenschappen en EM Talen
14u45 – 15u	Pauze	
15u00 – 15u30	Besloten overleg commissie	EDUMA 5: Gezondheidswetenschappen
15u30 – 16u30	Toelichtend gesprek	EDUMA 5: Gezondheidswetenschappen personeel
16u30 – 17u00	Toelichtend gesprek	EDUMA 5: Gezondheidswetenschappen studenten
17u00 – 18u00	Nabespreking	EDUMA 5: Gezondheidswetenschappen

DAG 3: WOENSDAG 19 APRIL 2023

Locatie: J. Helleputtegebouw, Minderbroedersstraat 8, 3000 Leuven

Tijdvak	Onderdeel	Onderwerp
08u30 – 09u00	Besloten overleg commissie	EDUMA 6: Economie
09u00 – 10u00	Toelichtend gesprek	EDUMA 6: Economie personeel
10u00 – 10u30	Toelichtend gesprek	EDUMA 6: Economie studenten
10u30 – 11u00	Nabespreking	EDUMA 6: Economie
11u00 – 11u15	Pauze	
11u15- 11u45	Besloten overleg commissie	EDUMA 7: Gedragwetenschappen
11u45 – 12u45	Toelichtend gesprek	EDUMA 7: Gedragwetenschappen personeel
12u45 – 13u45	Lunchpauze	
13u45 – 14u15	Toelichtend gesprek	EDUMA 7: Gedragwetenschappen studenten
14u15 – 14u45	Nabespreking	EDUMA 7: Gedragwetenschappen
14u45 – 15u00	Pauze	
15u00 – 15u30	Besloten overleg commissie	EDUMA 8: Godsdienst
15u30 – 16u30	Toelichtend gesprek	EDUMA 8: Godsdienst personeel
16u30 – 17u00	Toelichtend gesprek	EDUMA 8: Godsdienst studenten
17u00 – 18u00	Nabespreking	EDUMA 8: Godsdienst

DAG 4: DONDERDAG 20 APRIL 2023

Locatie: J. Helleputtegebouw, Minderbroedersstraat 8, 3000 Leuven

Onderdeel	Tijdvak	Onderwerp
Besloten overleg commissie	08u30 – 09u00	EDUMA 9 Maatschappijwetenschappen
Toelichtend gesprek	09u00 – 10u00	EDUMA 9: Maatschappijwetenschappen personeel
Toelichtend gesprek	10u00 – 10u30	EDUMA 9: Maatschappijwetenschappen studenten
Nabespreking	10u30 – 11u00	EDUMA 9: Maatschappijwetenschappen
Pauze	11u00 – 11u15	
Besloten overleg commissie	11u15- 11u45	EDUMA 10: Ontwerpwetenschappen
Toelichtend gesprek	11u45 – 12u45	EDUMA 10: Ontwerpwetenschappen personeel
Lunchpauze	12u45 – 13u45	
Toelichtend gesprek	13u45 – 14u15	EDUMA 10: Ontwerpwetenschappen studenten
Nabespreking	14u15 – 14u45	EDUMA 10: Ontwerpwetenschappen
Pauze	14u45 – 15u00	
Vrij moment	15u00 – 15u30	
Nabespreking door commissie	15u30 – 17u00	
Reflectiemoment commissie + instelling	17u00 – 17u30	
Einde bezoek en vertrek commissie	17u30	

Bijlage 5: Verantwoording

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het *“Beoordelingskader opleidingsaccreditatie op maat van de eigen regie”* van juni 2020, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 27 november 2020.

Nadat de aanvraag ingediend door de instelling ontvankelijk werd verklaard, heeft de NVAO een commissie samengesteld. Deze commissie werd goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de NVAO. De instelling tekende geen bezwaar aan tegen de commissie.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan een voorbereidend overleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft de commissie verder alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens de dialoog met de instelling en de opleiding voorbereid.

Aan de hand van NVAO's Waarderende Aanpak heeft de commissie zich tijdens de dialoog verder verdiept in de context van de opleiding en op basis daarvan een onderzoek gevoerd naar de kwaliteit van de opleiding.

Tijdens de afrondende werkzaamheden heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een holistisch oordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van beoordelingsrapport. Eens alle commissieleden hadden ingestemd met de inhoud van het beoordelingsrapport, heeft de voorzitter van de commissie het beoordelingsrapport vastgesteld. Het door de voorzitter vastgestelde beoordelingsrapport werd aan de NVAO bezorgd.

Bijlage 6: Overzicht van het bestudeerde materiaal

Informatiedossier opleiding

- Educatieve master in de wetenschappen en technologie – Zelfevaluatie-rapport
- Toledo Community – Bijkomende materialen – Accreditatie educatieve masteropleidingen met studiematerialen (bv. elektronische leeromgevingen, stageportfolio's en eindproducten van leerprocessen) en materialen gebruikt door EM-personeel (bv. evaluatie-instrumenten)

Documenten beschikbaar gesteld tijdens de dialoog

- Cijferdossier inschrijvingsaantallen versie 1
- Toelichting cijfergegevens versie 1
- Cijferdossier inschrijvingsaantallen versie 2
- Toelichting cijfergegevens versie 2
- Percentages leeftijdscategorie
- CVO-instroom SLO KU Leuven
- Studieduur EM

